

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 114/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A. R., spol. s r. o., Športová 608, Viničné, zastúpenej advokátom JUDr. Tiborom Šafárikom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. R., spol. s r. o., o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2018 doručená sťažnosť spoločnosti A. R., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017, ktorou žiada vydať nález:

„1. Základné právo spoločnosti A. R. s. r. o., IČO:... Športová č. 608, Viničné podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co 55/2017 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co 55/2017 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke sa priznáva právo na náhradu trov konania.“

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako žalobkyňa stranou civilného sporového konania na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) vedeného pod sp. zn. 11 C 33/2010, v ktorom sa proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako žalovanej (ďalej len „žalovaná“) domáhala náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

3. K nesprávnemu úradnému postupu (zbytočným prierahom) malo dôjsť v konaní pred Krajským súdom v Košiciach vedenom pod sp. zn. 10 Cb 315/1998, v ktorom sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoločnosť AGROKONTAKT“) zaplata sumy 2 249 196 Sk (74 659,62 €). Konanie trvalo od marca 1998 do decembra 2008. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 10 Cb 315/1998-161 zo 14. marca 2005 žalobe sťažovateľky vyhovel. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 6 Obo 44/2006 zo 6. septembra 2007 prvostupňový rozsudok okrem výroku o náhrade trov konania potvrdil. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 196/2005-42 z 11. januára 2006 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, priznal sťažovateľke primerané zadosťučinenie 30 000 Sk a v postupe Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 10 Cb 315/1998 konštatoval nečinnosť spolu počas dvoch rokov – v obdobiach od 29. apríla 1998 do 16. novembra 1998 (viac ako šesť mesiacov), od 4. februára 1999 do 29. septembra 1999 (viac ako sedem mesiacov), od 17. februára 2000 do 7. novembra 2000 (viac ako osem mesiacov), od 24. septembra 2002 do 12. februára 2003 (takmer päť mesiacov). Európsky súd pre ľudské práva o sťažnosti sťažovateľky proti Slovenskej

republike č. 13960/06 rozsudkom z 9. februára 2010 rozhodol tak, že sťažnosť na neprimeranú dĺžku konania vyhlásil za prijateľnú a konštatoval, že po rozhodnutí ústavného súdu pokračovalo konanie neprimeranú dobu (ešte dva roky a desať mesiacov). Sťažovateľka na základe rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10 Cb 315/1998-161 zo 14. marca 2005 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 44/2006 zo 6. septembra 2007 navrhla 13. decembra 2007 súdnemu exekútorovi JUDr. Jánovi Borovskému vykonanie exekúcie proti spoločnosti AGROKONTAKT. Vec bola vedená na exekútorskom úrade pod sp. zn. EX 0273/07 a Okresný súd Rožňava udelil súdnemu exekútorovi poverenie 17. januára 2008. Súdny exekútor po vykonaných lustráciách majetku povinného konštatoval, že povinný nevlastní (okrem pohľadávok vo výške 906 156,63 Sk podľa stavu k 31. decembru 2007) žiaden majetok. Okresný súd Košice I uznesením č. k. 26 Cbr 47/2008-23 zo 7. januára 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 7. mája 2009, zrušil spoločnosť AGROKONTAKT bez likvidácie ku dňu právoplatnosti uznesenia. Spoločnosť AGROKONTAKT bola z obchodného registra vymazaná 17. júna 2009.

4. Sťažovateľka požiadala listom z 29. júna 2009 žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 10 Cb 315/1998, avšak bezvýsledne. Následne podanú žalobu sťažovateľka odôvodnila jednak tým, že v súdnom konaní, ktoré viedla proti spoločnosti AGROKONTAKT, súdy nevyhoveli jej návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadala zabezpečiť vymožitelnosť svojej pohľadávky jej zložením do úschovy súdu, napriek tomu, že bolo evidentné, že žalovaná spoločnosť AGROKONTAKT robí opatrenia, aby sa zbavila majetku, a jednak argumentovala tým, že svoju pohľadávku napokon nevymohla v dôsledku prietáhov v postupe Krajského súdu v Košiciach. Sťažovateľka uplatnila náhradu škody vo výške súm tak, ako jej boli právoplatne priznané súdnymi rozhodnutiami proti spoločnosti AGROKONTAKT.

5. Okresný súd čiastočným rozsudkom č. k. 11 C 33/2010-560 z 11. januára 2013 zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke 74 659,62 € s tým, že o zvyšku nároku rozhodne v konečnom rozsudku. Právne posúdil vec podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z.

o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Nesprávny úradný postup podľa záveru okresného súdu spočíval v zbytočných priet'ahoch v konaní Krajského súdu v Košiciach, v dôsledku ktorého sa s'ťažovateľka nemohla uspokojiť z majetku spoločnosti AGROKONTAKT. Okresný súd považoval za preukázané, že v roku 1998, ako aj v nasledujúcich rokoch spoločnosť AGROKONTAKT mala majetok postačujúci na úhradu záväzku voči s'ťažovateľke. Hoci spoločnosť AGROKONTAKT obmedzovala svoje podnikateľské aktivity a previedla svoj hnuteľný, ako aj nehnuteľný majetok na iné subjekty vrátane spriaznenej osoby, nepochybne ešte v roku 2006 mala vklad v spoločnosti [REDACTED] (bola jej spoločníkom) vo výške 9 100 000 Sk, a to až do 9. mája 2006, keď svoj obchodný podiel previedla. Okresný súd vychádzal i z odborného stanoviska znalkyne doc. Ing. Heleny Majduchovej, CSc., č. 8/2012, ktoré sa zaoberalo štruktúrou majetku a záväzkov spoločnosti AGROKONTAKT v rokoch 1998 – 2004, v zmysle ktorého najväčšiu časť majetku spoločnosti tvorila finančná investícia v spoločnosti [REDACTED] v účtovnej hodnote 9 100 000 Sk. Táto suma zodpovedala aj jej reálnej hodnote s ohľadom na zápis výšky základného imania spoločnosti [REDACTED]. Pokiaľ by prebehlo konanie na Krajskom súde v Košiciach bez zbytočných priet'ahov, nepochybne by aj odvolacie konanie skončilo pred rokom 2006 (t. j. celé konanie by trvalo osem rokov – v skutočnosti trvalo desať rokov a dva roky z toho bolo obdobie zbytočných priet'ahov konštatovaných ústavným súdom, pozn.). Tým bola podľa názoru okresného súdu preukázaná i príčinná súvislosť medzi nečinnosťou, ktorá sa prejavila priet'ahmi v konaní, a vznikom škody.

6. Na odvolanie žalovanej krajský súd uznesením č. k. 2 Co 324/2013-582 z 29. februára 2016 rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 33/2010-560 z 11. januára 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd vo svojom rozhodnutí najprv konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu je objektívnou zodpovednosťou, avšak štát zodpovedá za škodu len vtedy, ak sú súčasne splnené tri predpoklady vzniku zodpovednosti, a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Podľa názoru krajského súdu v konaní dosiaľ nebolo spoľahlivo preukázané, že priet'ahy spôsobené Krajským súdom v Košiciach vo veci

vedenej pod sp. zn. 10 Cb 318/1998 sú tou priamou, bezprostrednou, neprerušenu, nesprostredkovanou príčinnou súvislosťou a že bez priet'ahov by ku škode nedošlo alebo že základnou príčinou vzniku škody, bez ohľadu na priet'ahy v konaní, bola insolventnosť spoločnosti AGROKONTAKT už v roku 1998, resp. 1999. Krajský súd uložil okresnému súdu dokazovanie doplniť a dôkazy znova vyhodnotiť osobitne vo vzťahu príčiny a následkov vzniku škody, teda vyhodnotiť, či príčinou vzniku škody boli priet'ahy v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10 Cb 315/1998 alebo nemajetnosť spoločnosti AGROKONTAKT. Ako krajský súd uviedol, pomôckou nepochybne bude zistenie medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná a posúdenie, či by vymožitelnosť práva nastala aj vtedy, ak by konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10 Cb 315/1998 bolo právoplatne a vykonateľne v prospech žalobcu skončené už v roku 1998 a žalobca by podal návrh na vykonanie exekúcie dva mesiace po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu tak, ako sa to skutočne stalo.

7. Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 33/2010-646 z 2. decembra 2016 žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Po doplnení dokazovania dospel k záveru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi priet'ahmi v konaní na Krajskom súde v Košiciach vedenom pod sp. zn. 10 Cb 315/1998 a nevyožiteľnosťou pohľadávky sťažovateľky, a to bez ohľadu na to, či by konanie na Krajskom súde v Košiciach vedené pod sp. zn. 10 Cb 318/1998 bolo právoplatne ukončené v júni 2005 alebo v júli 2003. Z doplneného dokazovania považoval okresný súd za preukázané, že spoločnosť AGROKONTAKT v roku 2000 výrazne utlmila svoju podnikateľskú činnosť a od roku 2001 ju už nevykonávala. V celom období rokov 1998 – 2004 bola v strate. Od roku 2001 jej celkový majetok v takmer nezmenenej štruktúre predstavoval okolo 12 000 000 Sk a pozostával z dvoch základných zložiek, a to krátkodobých pohľadávok a kapitálovej účasti v spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Krátkodobé pohľadávky považoval okresný súd za nevyožiteľné, čomu nasvedčovala aj skutočnosť, že napriek tomu, že súdny exekútor 12. mája 2008 získal informáciu o zozname pohľadávok spoločnosti AGROKONTAKT podľa stavu k 31. decembru 2007, ktorých hodnota bola vo výške 906 156,63 Sk, exekúcia nebola úspešná ani čiastočne. Navyše, proti spoločnosti

AGROKONTAKT bolo vedených viacerero exekúcií, ktoré boli pre nemajetnosť zastavené (konanie na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 1 Er 1622/2001, v ktorom poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdom vydané 30. novembra 2001 na vymoženie sumy 4 800 Sk s príslušenstvom a exekučné konanie bolo uznesením z 26. apríla 2007 z dôvodu nemajetnosti povinného zastavené; konanie na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 Er 145/2003, v ktorom poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdom vydané 30. júna 2003 na vymoženie sumy 8 840,90 Sk s príslušenstvom a exekučné konanie bolo zastavené uznesením z 22. februára 2006 z dôvodu nemajetnosti povinného; konanie na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 1 Er 605/2003, v ktorom poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdom vydané 7. júla 2003 na vymoženie sumy 9 532 Sk s príslušenstvom a rovnako nebolo skončené vymožením pohľadávky). Proti spoločnosti AGROKONTAKT mali pohľadávky viaceré subjekty a len záväzky z obchodného styku v roku 2000 prevyšovali 5 102 000 Sk. Podľa správy Tatra banky, a. s., súdnym exekútorom boli proti spoločnosti AGROKONTAKT vedené nielen uvedené exekúcie, ale i ďalšie, pretože jej účet bol blokován v prospech exekúcií až do výšky 80 735 Sk. Kapitálová účasť spoločnosti AGROKONTAKT v spoločnosti [REDAKOVANÉ] (investícia 9 100 000 Sk) bola peňažným vkladom spoločníka, ktorý sa stal majetkom spoločnosti, a obchodný podiel spoločnosti AGROKONTAKT predstavoval nepeňažnú hodnotu. Až novela Exekučného poriadku účinná od 1. februára 2002 umožnila exekúciu na obchodný podiel. Exekúcia obchodného podielu sa však nevykonávala jeho predajom na dražbe, veriteľ mohol získať vyrovnací podiel povinného. Výška vyrovnacieho podielu však nemusela zodpovedať účtovne evidovanej kapitálovej účasti spoločnosti AGROKONTAKT v spoločnosti [REDAKOVANÉ] a nepreukazuje možnosť uspokojenia pohľadávky sťažovateľky. Sťažovateľka preto nepreukázala, že v prípade, ak by konanie na Krajskom súde v Košiciach vedené pod sp. zn. 10 Cb 315/1998 prebiehalo bez zbytočných prietáhov a bolo by právoplatne skončené najskôr v júli 2003, jej pohľadávka by bola v exekučnom konaní z majetku spoločnosti AGROKONTAKT bezpečne uspokojená. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala tým, že v konaní pred Krajským súdom v Košiciach nebolo vyhovené jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, táto skutočnosť nie je významná, pretože návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia bol právoplatne zamietnutý, takéto rozhodnutie nikdy nebolo zrušené a už len preto nemôže teda ísť o rozhodnutie nezákonné, ktoré by zakladalo

zodpovednosť žalovanej za škodu. Úvahy sťažovateľky o vymožitelnosti jej pohľadávky v prípade, ak by konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach sp. zn. 10 Cb 315/1998 prebiehalo bez prietáhov, sú úplne hypotetické, nepodložené reálne existujúcim majetkom, ktorý by bolo možné postihnúť exekúciou.

8. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 33/2010-646 z 2. decembra 2016 podala sťažovateľka odvolanie. Zdôraznila, že Krajskému súdu v Košiciach a najvyššiemu súdu nič nebránilo ukončiť spor najneskôr v roku 1999, pretože ako aj z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 44/2006 zo 6. septembra 2007 vyplýva, pohľadávka sťažovateľky bola uznaná s účinkami podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka a na vykonanie dokazovania, ktoré nariadil v konaní krajský súd nebol objektívny dôvod. Aj ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 196/05 konštatoval, že „nárok bol odporcom uznaný“. Spor mohol byť aj v prípade podania odvolania spoločnosťou AGROKONTAKT právoplatne ukončený najneskôr v druhej polovici roku 1999 a ak by odvolacie konanie trvalo rok a tri mesiace, bol by spor právoplatne ukončený najneskôr vo februári 2000. Sťažovateľka v odvolaní poukázala i na závery znalkyne. Ako v konaní uviedla znalkyňa, spoločnosť AGROKONTAKT nebola predĺžená, jej vlastné imanie vykazovalo kladnú hodnotu v celom období a či bola platobne schopná, nie je možné povedať, a to z dôvodu, že z účtovnej závierky nie je možné zistiť, aké záväzky v dobe splatnosti boli v konkrétnom čase. Od roku 1998 až do roku 2006 (v ktorom spoločnosť AGROKONTAKT predala obchodný podiel spoločnosti [REDAKOVANÉ]) mala kladné vlastné imanie a na otázku, či nebola schopná splácať svoje splatné záväzky, znalkyňa odpovedala, že to nie je možné určiť z údajov v súvahe. Z listinných dôkazov, ktoré sú aj súčasťou príloh odborného stanoviska znalkyne, bolo jednoznačne preukázané, že na konci roku 1998 bol celkový majetok spoločnosti AGROKONTAKT vo výške 44 742 000 Sk, vlastné imanie vo výške 24 191 000 Sk. Spoločnosť AGROKONTAKT dosiahla v roku 1998 tržby z predaja investičného majetku vo výške 37 235 000 Sk a celkové záväzky spoločnosti tvorili sumu 20 551 000 Sk (vrátane záväzku voči sťažovateľke). V konaní bolo preukázané i to, že v decembri 1998 bola finančným vkladom spoločnosti AGROKONTAKT v sume 30 178 000 Sk založená dcérska spoločnosť [REDAKOVANÉ], z čoho je zrejmé, že v tom čase spoločnosť AGROKONTAKT mala k dispozícii finančné prostriedky minimálne

v sume 30 178 000 Sk. Z týchto finančných prostriedkov mohla splatiť všetky svoje záväzky. Na konci roku 1999 bol celkový majetok spoločnosti AGROKONTAKT v sume 34 672 000 Sk, vlastné imanie v sume 23 805 000 Sk, záväzky celkom v sume 13 867 000 Sk (vrátane záväzku voči sťažovateľke, záväzky z obchodného styku boli v sume 4 023 000 Sk). V roku 1999 predala spoločnosť AGROKONTAKT časť svojho obchodného podielu v spoločnosti [REDAKOVANÉ] v účtovnej hodnote 5 078 000 Sk za cenu 5 079 000 Sk, t. j. za reálnu hodnotu. V období rokov 1999 až 2001 vymohla spoločnosť AGROKONTAKT pohľadávky celkom za 6 453 000 Sk, v roku 2001 predala nehnuteľnosť za 2 495 000 Sk a spolu s cenou za predaj obchodného podielu vytvorila disponibilné finančné prostriedky v sume 14 027 000 Sk. Z týchto prostriedkov sa v prípade exekučného konania v tomto období bez akýchkoľvek pochybností dala splatiť pohľadávka sťažovateľky. Právna úprava spôsobu vedenia exekúcie na obchodný podiel v danom čase nie je pre vec rozhodujúca. Doručením exekučného príkazu zanikala účasť spoločníka obchodnej spoločnosti a plnenie voči oprávnenému nastávalo na základe určenia výšky vyrovnávacieho podielu podľa účtovnej závierky za obdobie predchádzajúce doručeniu exekučného príkazu. Je prakticky nevýznamné, či by sa vychádzalo z účtovnej závierky za rok 2003, 2004 alebo 2005, pretože až do polovice roku 2006 patril spoločnosti AGROKONTAKT obchodný podiel v spoločnosti [REDAKOVANÉ] vo veľkosti 30 %. Sťažovateľka v odvolaní poukázala i na to, že v konaní bolo preukázané, že v roku 2004 bolo vlastné imanie spoločnosti AGROKONTAKT vo výške 27 424 000 Sk, v roku 2005 bolo vo výške 27 664 000 Sk a v roku 2006 bolo vo výške 28 974 000 Sk. Uvedených 30 % z týchto súm by zodpovedalo hodnote vyrovnávacieho podielu, ktorý by bola spoločnosť [REDAKOVANÉ] povinná vyplatiť sťažovateľke v prípade exekúcie obchodného podielu (v roku 2004 by to bola suma 8 299 200 Sk, ktorá presahuje sťažovateľke súdom priznanú istinu v sume 2 249 000 Sk spolu s 18 % úrokom z omeškania a trovy konania). Neobstojí preto názor okresného súdu, podľa ktorého výška vyrovnávacieho podielu nemá nič spoločné s hodnotou, v akej spoločnosť AGROKONTAKT evidovala svoju kapitálovú účasť. Okresný súd preto nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, ak dospel k záveru, že sťažovateľka v konaní nepreukázala existenciu reálneho majetku spoločnosti AGROKONTAKT, z ktorého by bola uspokojená jej súdom priznaná

pohľadávka. Naopak, v konaní sťažovateľka existenciu takéhoto majetku preukázala, a to v celom období od roku 1998 až do roku 2006.

9. Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalovanej priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu, tieto označil za príliehavé a konštatoval, že okresný súd i zákonom zodpovedajúcim spôsobom vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania. Pretože sťažovateľka nepreukázala príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 10 Cb 315/1998 spočívajúcim v priet'ahoch v konaní a vznikom škody, okresný súd správne jej žalobu zamietol. Rozsudok krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 bol sťažovateľke doručený 20. novembra 2017.

10. Sťažovateľka sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 odôvodnila tým, že hoci v konaní bolo spoľahlivo preukázané, že príčinou nevyhodenia pohľadávky sťažovateľky boli zbytočné priet'ahy v rozhodovaní Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 10 Cb 315/98, jej žaloba o náhradu škody bola zamietnutá. Spor sťažovateľky proti spoločnosti AGROKONTAKT bol právne a skutkovo nenáročným sporom, ako to konštatoval aj ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 196/2005-42 z 11. januára 2006. Pri riadnom a zákonom chode veci spor začatý v roku 1998 mal byť skončený najneskôr v roku 2000. Pokiaľ krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 33/2010-560 z 11. januára 2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, jeho úlohou bolo zistiť, či „základnou príčinou vzniku škody, základom bez ohľadu na priet'ahy v konaní bola insolventnosť spoločnosti AGROKONTAKT“. Použitie nevhodného termínu „insolventnosť“ spoločnosti vydávané za meradlo schopnosti firmy uspokojiť, resp. uhradiť súdom priznaný nárok neprípustným spôsobom odsunulo z pozornosti meradlo iné a jediné: majetok spoločnosti. Okresný súd v ďalšom konaní, prakticky bez nových dôkazov, vyhodnotil znalecký posudok opačne ako v predošlom rozsudku a žalobu zamietol. Dôvody následného potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu sú natoľko arbitrárne, že svojím

obsahom zaraďujú vec medzi výnimky zo zásady vylučujúcej ústavný súd z postavenia ďalšej odvolacej inštalácie. Ten istý dôkaz – znalecký posudok – vyhodnotili všeobecné súdy diametrálne odlišne. Okresný súd si pri prvom rozhodovaní vo veci sťažovateľky osvojil záver znalkyne, podľa ktorého až do polovice roku 2006 účtovná hodnota majetku spoločnosti AGROKONTAKT postačovala na uspokojenie nároku sťažovateľky. Tento záver má oporu v základných dokumentoch spoločnosti AGROKONTAKT (tzv. súvahách a výsledovkách predložených príslušným Daňovým úradom Rožňava), ide o doklady hodnoverne slúžiace pre vyrubenie daní a ich protichodná interpretácia je neobhájiteľná. Pojem „*insolventnosť*“, ktorý je podstatou v poradí druhého rozsudku okresného súdu, ako aj rozsudku krajského súdu, vyjadruje neschopnosť firmy v danom čase a množstve hradiť svoje splatné záväzky. Neznamená súčasne, že firma ich nebude schopná uhradiť neskôr. Ak by sme prijali takýto názor, všetky návrhy na konkurz by pre nemajetnosť suplovanú insolvenčiou museli byť zamietnuté. Spoločnosť AGROKONTAKT mala v decembri 1998 na účte finančné prostriedky vo výške 30 178 000 Sk, ktoré použila ako finančný vklad do ňou založenej spoločnosti [REDAKOVANÉ] Spoločnosť AGROKONTAKT „vydržala“ v spore až do jeho skončenia, platila súdne poplatky za odvolania, nechala sa zastupovať advokátom – je absurdná predstava, že by to robila, keby si bola vedomá, že jej niet čo zobrať. Neprimerane dlhé súdne konanie jej však umožnilo vykonať postupne kroky, ktoré k tomu potrebovala. Hoci ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti, nie však zákonnosti, táto zásada pripúšťa výnimku v prípade, keď je všeobecným súdom zvolená interpretácia právnych predpisov neodôvodnená až do takej miery, že by to mohlo mať za následok porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

13. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa tohto ustanovenia ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

17. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

18. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

19. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

20. Ako zo sťažnosti vyplýva, k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670

z 27. septembra 2017 malo dôjsť v dôsledku nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu veci, ktorý bol krajským súdom navyše arbitrárne posúdený, čo viedlo k potvrdeniu rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľky napriek tomu, že pre potvrdenie rozsudku okresného súdu neboli podľa presvedčenia sťažovateľky splnené zákonné podmienky.

21. Krajský súd rozsudok č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 odôvodnil takto:

«Ako už odvolací súd uviedol vo svojom rozhodnutí zo dňa 29. 2. 2016, č. k. 2 Co 324/2013-582, zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou a je daná vtedy, ak sú súčasne splnené podmienky zodpovednosti a to 1/ nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak nie je splnená čo i len jedna z týchto podmienok, štát zodpovednosť nenesie. Súd prvej inštancie v konaní, po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia odvolacím súdom, zisťoval, či existuje príčinná súvislosť medzi konštatovanými prieťahmi v konaní a škodou, ktorá v ich dôsledku mala žalobcovi vzniknúť. Podľa názoru odvolacieho súdu správne súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní nebola preukázaná, a to bez akýchkoľvek pochybností, priama, bezprostredná, neprerušená a nesprostredkovaná príčinná súvislosť medzi prieťahmi spôsobenými v konaní vedenom na Krajskom súde Košiciach pod sp. zn. 10 Cb 315/1998 a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v dôsledku absencie možnosti úspešne vymôcť svoj súdom priznaný nárok.

K odvolacej námietke žalobcu, podľa ktorej sa súd prvej inštancie dôsledne neriadil právnym názorom odvolacieho súdu a neskúmal, či už v roku 1998 a 1999 bola spoločnosť [REDAKOVANÉ], insolventná, odvolací súd poukazuje na vyjadrenie znalkyne doc. Ing. Heleny Majduchovej, CSc., na pojednávaní konanom dňa 2. 12. 2016, ktorá na totožnú otázku žalobcu uviedla, že insolvenca ako ekonomická kategória neexistuje. Existuje iba pojem predĺžená firma alebo platobne neschopná, pričom ide o dva rôzne pojmy. Predĺžená firma je taká, keď stav majetku je menší ako stav záväzkov, t. z. vlastné imanie firmy je záporné. Platobne neschopná je firma, ktorá nie je schopná v danom čase a množstve hradiť svoje záväzky. Pre posúdenie

platobnej schopnosti sa porovnáva stav obežných aktív ku krátkodobým záväzkom. V prípade spoločnosti [REDAKOVANÉ], v celom analyzovanom období (roky 1998 až 2004) bol stav obežného majetku menší ako stav krátkodobých záväzkov, teda ak by spoločnosť predala celý svoj obežný majetok, t. z. speňažila všetky svoje zásoby, vymohla by všetky svoje pohľadávky a vyčerpala celú peňažnú hotovosť na účtoch, nemohla by zaplatiť svoje krátkodobé záväzky. Znalčka zároveň uviedla, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola v strate celé analyzované obdobie. Podľa záverov odborného stanoviska č. 8/2012, vypracovaného vypočutou znalčkou, rok 1998 bol v spoločnosti [REDAKOVANÉ] najaktívnejším rokom, kedy spoločnosť vlastnila najväčšiu účtovnú hodnotu majetku, dosahovala najväčšie výnosy, ale dosiahla aj najväčšiu stratu. Podľa odborného stanoviska však účtovné hodnoty nemusia vyjadrovať ich reálnu objektivizovanú hodnotu. Zároveň je treba uviesť, že dominantnú časť tohto majetku (v účtovnej hodnote 44. 742. 000,- Sk) tvorila finančná investícia do spoločnosti [REDAKOVANÉ], a to vo výške 30. 178. 000,- Sk (obchodný podiel v spoločnosti, spoločnosť sa stala spoločníkom 9. 12. 1998). Podľa odvolateľa, aj exekúciou obchodného podielu spoločnosti [REDAKOVANÉ] v spoločnosti [REDAKOVANÉ], mohla byť uspokojená pohľadávka žalobcu. Na túto odvoláciu námietku žalobcu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 33. odôvodnenia rozhodnutia), v ktorom sa súd podrobne vysporiadal, spolu s odkazom na ustanovenia zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti, s možnosťou exekúcie obchodného podielu spoločnosti, a to až po 1. 2. 2002, prijatím zákona č. 32/2002 Z. z. účinného od 1. 2. 2002, ktorý novelizoval zákon č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti.

Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie opiera svoj záver o absencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom súdu, spočívajúcim v konštatovaných prieťahoch v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach, sp. zn. 10 Cb 315/1998, a vznikom škody, o vykonané dokazovanie, predmetom ktorého bolo aj zistenie majetkových pomerov spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], predovšetkým o odborné stanovisko a vyjadrenia znalčky doc. Ing. Heleny Majduchovej, CSc. Súd prvej inštancie v súlade s ustanovením

§ 127 O. s. p. v konaní ustanovil znalca na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti. Odvolací súd poukazuje aj na to, že súd nemôže preskúmavať vecnú správnosť odborných záverov znalca, lebo k tomu nemá odborné znalosti alebo ich nemá v takej miere, aby mohol toto preskúmanie zodpovedne urobiť. Dôkaz znaleckým posudkom je súd oprávnený hodnotiť podľa zásad vyjadrených v ustanovení § 191 C. s. p., hodnoteniu súdu však nepodliehajú odborné znalecké závery v zmysle ich správnosti, súd hodnotí presvedčivosť posudku čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28. 5. 2002, sp. zn. 33 Odo 325/2001).

K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd, poukazujúc na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04, uvádza, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými námietkami strán sporu, ktoré mali s posúdením predmetu sporu priamu súvislosť a dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 194 C. s. p., t.j. každý dôkaz jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti. Súd prvej inštancie zároveň postupoval podľa ustanovenia § 391 C. s. p. v zmysle intencií zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, právnym názorom ktorého je viazaný.»

22. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov zamietnutie žaloby sťažovateľky okresným súdom zodpovedalo skutkovým zisteniam okresného súdu, ako aj na otázku, akými úvahami bol krajský súd vedený pri vyslovení záveru o tom, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala naplnenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach, pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a priťahmi v konaní pred Krajským súdom v Košiciach.

23. Ako z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 (ako aj z uznesenia krajského súdu č. k. 2 Co 324/2013-582 z 29. februára 2016) vyplýva, bolo procesnou povinnosťou sťažovateľky pre svoj úspech v konaní preukázať, že ňou uplatnená škoda vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Krajského súdu v Košiciach: „*Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom (bezprostredným) tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha [test (conditio sine qua non) spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie], či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala.*“ Tieto právne závery krajského súdu v plnom rozsahu zodpovedajú ustálenej súdnej praxi (ktorú zhrnul i krajský súd odkazom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 24/2004, sp. zn. 3 M Cdo 12/2005, sp. zn. 3 Cdo 32/2007, sp. zn. 5 M Cdo 13/2010, R 21/1992, R 7/1979).

24. Sťažovateľka v sťažnosti zdôrazňuje, že nebolo namieste zaoberať sa iba otázkou „*insolventnosti*“ spoločnosti AGROKONTAKT, pretože takýto prístup „*neprípustným spôsobom odsunul z pozornosti meradlo iné a jediné: majetok spoločnosti*“. Ako z odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k 11 C 33/2010-646 z 2. decembra 2016 a z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017 vyplýva, všeobecné súdy sa vo veci sťažovateľky nezaoberali iba o otázkou „*insolventnosti*“ spoločnosti AGROKONTAKT, ale naopak, reagujúc na argumentáciu sťažovateľky sa zaoberali jej celkovou ekonomickou situáciou v podstate za obdobie

v takom rozsahu, ako to žiadala sťažovateľka. Všeobecné sudy konštatovali (s odkazom na záver znalkyne), že stav obežného majetku spoločnosti AGROKONTAKT v celom analyzovanom období bol menší ako stav krátkodobých záväzkov, a teda ani v prípade, ak by predala celý svoj obežný majetok, vymohla by všetky svoje pohľadávky a vyčerpala celú peňažnú hotovosť na účtoch, nemohla zaplatiť svoje krátkodobé záväzky, a navyše, spoločnosť AGROKONTAKT bola v strate celé analyzované obdobie. Tento prístup všeobecných súdov neodsunul z ich pozornosti (ako to uvádza sťažovateľka) iné meradlo, a to majetok spoločnosti. Tento však nebolo ani podľa názoru ústavného súdu možné zredukovať iba na záver o tom, že spoločnosť AGROKONTAKT bola spoločníkom v spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Iba celkovým posúdením stavu spoločnosti AGROKONTAKT bolo možné dať odpoveď na otázku, či tu je nevyhnutná vecná súvislosť príčiny a následku, ktorú nebolo možné riešiť iba vo všeobecnej rovine úvahy odhadovaného primeraného času rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach a času prevodu obchodného podielu spoločnosti AGROKONTAKT v spoločnosti [REDAKOVANÉ], resp. možného uspokojenia sa z neho sťažovateľkou v exekúcii. Správne a výstižne sa preto okresný súd zaoberal celkovým stavom záväzkov spoločnosti AGROKONTAKT, ale aj osudom iných exekučných konaní začatých proti spoločnosti AGROKONTAKT v období, v ktorom by exekučné konania mohla začať podľa svojich tvrdení aj sťažovateľka, ak by v konaní pred Krajským súdom v Košiciach k priet'ahom nedošlo. Pokiaľ všetky takto zistené a v konaní preukázané skutočnosti zhodnotili všeobecné sudy aj za pomoci odborného posúdenia veci znalcom so záverom, podľa ktorého sťažovateľka dôkazné bremeno neuniesla, tento záver sa ústavnému súdu javí priliehavý a zodpovedajúci požiadavke spravodlivého posúdenia a rozhodnutia veci. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je presne definovanou objektívnou zodpovednosťou, ktorá nastupuje iba za splnenia zákonom stanovených predpokladov, jej úlohou nie je bez splnenia týchto zákonných podmienok umožniť alternatívne uspokojenie pohľadávok veriteľom zo strany štátu, ktoré im neboli uhradené ich dlžníkmi vo sfére súkromného práva. Pokiaľ sťažovateľka nepreukázala, že protiprávne konanie (nesprávny úradný postup) bolo príčinou a vznik škody bezprostredným následkom tejto príčiny, dôkazné bremeno neuniesla, pretože tak ako to vyplýva z ustálenej súdnej praxe, iba

pravdepodobnosť príčinnej súvislosti nepostačuje; príčinnú súvislosť treba vždy spoľahlivo preukázať.

25. Pretože ani ústavný súd nepovažoval z týchto dôvodov právny názor krajského súdu vyslovený v rozsudku č. k. 2 Co 55/2017-670 z 27. septembra 2017, ktorým odôvodnil potvrdenie rozsudku okresného súdu č. k 11 C 33/2010-646 z 2. decembra 2016 z dôvodu jeho vecnej správnosti, za arbitrárny, svojvoľný či popierajúci účel a zmysel právnej úpravy zodpovednosti za škodu nesprávnym úradným postupom, sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

26. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018